

21. Sjósókn á Stokkseyri og Eyrarbakka.

28 blöð qto. Vantar fyrstu 4 bls.
Eftir Jón Pálsson, en
ekki með rithönd hans.

Stó kanna og einn stórn ketill var
 eldast til kaffi hitunar og skenkt á ballana
 inni í búðinni; rétti þá hver maður fram
 sinn bolla og lét „ketilmanninn“ (þann sem
 hitaði þann daginn) hella bollann fullan og
 lét hann síðan í skrinu lokið sitt, á meðan
 hann lauk við að ~~þorðal~~. Bollarnir voru
 stórir mjög, tóku jafnvel 3-4 bolla af sömu
 gætt og nú eru notaðir og voru þeir kallaðir
 „hnallar“. Flestir fengu í bolla sinn aftur
 en einn sinni. Kaffið var drukkitt á morgun-
 ana, í hverdögum sem menn máttuðust og
 í kvöldin, áður en menn fengu til náða.

Þegar í nóttum stóð var vitanlega engar
 reglu háð að gata í þessu efni. Víða var
 það síður að einhver utvalinn maður hefði það
 einn á hendi „að búa uppá kómuna“ bæði
 vegna þess, að hann þótti vera reyndur að
 því, að búa til gott kaffi og ekki síður að
 því, „að fara sporlega með hlutina“.

Sykur fong sin^T geymði hver háseti fyrir sig í
 sjövestlingi sínum, sem hann stakkt svo und-
 ir koddabrinna, upp við hlidina í skrin-
 unni sinni. Mjög misjafulega voru
 mennu eyðslusamir með sykri og endit hann
 festum til sumarmála og ^Tlangum til loka.

17 matarst

(Kerndis sykur)

17 kaffi
17 fari

Sami útbúnaður var á hinum enda fer-
 isins. Þegar nógur snúður var á kominn,
 voru þræðirnir í þann endann sameinadeir og
 allir látnir á þann krökinn sem í miðju var
 og þeir ási snúid á meðan allir þræðirnir þeir
 voru snúinir saman, en þeir voru látnir leika
 eftir endilöngu kefli eða keilu, sem var með
 þrem skorum á hlitnum. Þessi keila var
 mjórri í þann endann sem vissi á³ kláfnu
 og var hún kölluð „kerling“, en „kláfur“, það
 sem madur einn sat á og snéri ánum með
 þræðunum sameinuðum. Eftir þvi sem snúðurinn
 varð meiri, stýttist ferit og varð þvi maturinn
 sem sáð² /klafogal/ á² kláfnu, að fera hann
 stöðugt til, svo að ekki klypi snúður á snúid
 „snúda á snúid“ Að flytja eða „fara með
 kerlinguna“ og eins^{það} að sitja á kláfnu, var
 eitt hit mesta kulda verk, því til þessara
 vinnu var jafnan valið þunni, sem þá aftur
 var með frosti og almiklum mætingi.

Verkfæri sem til þessa voru notað, voru í
 daglegu tali nefnd „veislagarverk“ (el. Rebslager-
 verk) en oft einnig snúingsteki.

Oft sameinudu sig 2-3 útgentarmenn og snéri
 þannig all sin ferir og vadi á einum degi.

Í all þessi ferir var notadar hjörkampur, sem

Falli
 vinnu.

táinn var úr köðlum, er keyptir höfuð verid af
 skipsströndum og síðan spunnir í snældur eða
 stóra hamprökka. Linur og öngultaumar
 voru einnig unnir úr hampi (itólrum, hvít-
 um eða gulum) og sninnir eða spunnir í spól-
 urökku eða öngultauma/töki, sem ég get ekki
 líst svo að vel sé, nema að því leyfi, að meðan
 í öngultaumnum var hafð löt, lítil vatsteinn
 eða steinvala, með hafilegri þyngd og var högt
 að snúa öngultauma svo hundruðum skifti
 í dag.

1-

Ég er að minn búið að gleyma ársu af
 þessu, þó ég unni mörg ár tóki þátt í öllu
 því er að þessu laus, en síðan eru mi lídir
 næmri ~~Hel~~ er, því mið þerman sninning fíksd ég
 ekki að máði eftir að ég fór úr fóturhúsum,
 1885, enda var mi þarid að fá öll fari, linur
 o.s. frv. í verzlunum og laqðil þá „reipslagana-
 verkit“ niður, en eftir því atti ég mi samt að
 muna „eiuna best, vegna þess, hve kall mér
 var í kláfunum ~~70~~ að „flytja kerlinguna“.

Hd 50

Hd 70 þó
mid þóð

Í sambandi við þetta má geta þess - og er
 mér þó ekki mjög and um að segja slíkar
 sögur - að ávall þá er snúit var og „reipslager-
 verkit“ var í gangi. Þá var matarmedit
 óvenjulega gott og viðhafnarmitið: Kaffi

Hd

og vísar en ekki síð, að spila á spil; var
 þá oftast spiladur, köttur, „whist“ og maríar, ofl.
 Ég vil skjóta þvi herna inni, að þessi spila-
 menska varð til þess, að ég stofnaði „Sjómanna-
 skóla Arnessýslu“ 1890 og stóð hann í öslitími
 nót fram yfir aldamót, eða þar til ég flútti
 til Reykjavíkur 1902. Kent var: reikningur,
 ríttíttun (íslenska) og danska. Skólinn var
 flest árin á Laftstöðum og Þorlákshöfn og all
 árin á Stakkseyri og á Eyrarbakka. Á ég
 aðeins eina prófskýrslu frá Stakkseyri frá þeim
 tíma (1895).

Skólinn maut styrks mækkun úr tíð Arn-
 sýslu, sem mæddi til kostnaðar tíð húsaleigu og til
 skriffangka kaupka henda nemendum, sem voru
 nærri 30 að tölun, þar sem flest var, (á Stakkseyri)
 Flapa ymsis þeir er þessara kenslu mautu, láttit
 voru ummæld síðar, að þetta hafi verið eina kensl-
 an, sem þeir áttu kost á að fá, utan hver lerdans,
 lesturs og skriftar heima og að hún hafi komit
 tíð að miklu gæmi.

Ég kenti á Stakkseyri, þvi þátt ég átti heima á
 Eyrarbakka, stundadi ég sjó á Stakkseyri, mældi
 þar salt, bók á mæti fiski, líð úti braut og maut.
 sýnlegar voru fyrir defolli verslun og fró. Man
 ég einstaklega eftir þessum nemendum í Sjómanna-
 skólanum

Páli Ljótssonni, nú hreppstjóra i Flið,
 Jóni Jónssonni frá Mímanvípi,
 Eirvari Jónssonni alp.m. frá Geldingavatni ^{læk.}
 Jóni Ólafssonni - " - frá Sumarliðabæ
 Sigurði Adólfssonni nú verksm. eigandi i Seattle
 Jóni Guðnasynni fiskisala i Reykjavík
 Guðna Þórarínssonni frá Kerwátustöðum.
 Matthíasi Jónssonni frá Skarði i Gnúpsvegahv.,
 Yiglundu Helgassynni frá Torfastöðum
 Jóni Adólfssonni, kaupm. Stokkseyri, e. f. l.
 Enn sum nöfn persóna manna i prófskjal-
 unni frá 1895. Flínar skjalurvar minni hafa
 tapast.

Tíð. Annabali Höf. Sjálfnefndin kaus prófdomendur og voru þeir
 lengst, nr. Ólafur Ólafsson Friðkirkjuprestur, og
 s. nr. Ólafur sál. Helgason á Eyvassbakka og ~~Tólfur Pálsson~~
 En þri stofnadi ég skólann, að mér afbaud að
 sjá svo margu efnilega mennum eyða tímanum
 i spil og aðgerðarleysi mikum saman, og ég
 sé ekki eftir þri. Kvenslan stöð yfir i 6-7
 tel. á hverjum mikum degi, en mjög ofl
 skemur, þri ofl voru menn ymst i völlum
 næmri allan daginn, eða kalladir til róðuns i
 miðri kenslustund. Kvenslan fór fram i
 barnaskólunum á Stokkseyri og á Eyvassbakka
 líka. Einstöku piltar fengu tilsógn i skrifl.

Tað hafa stofnd
 þessum ofl.

Fransh.

Fró gömlu dýnnu.
II.

HM

Einvöður ⁱⁿⁿ ~~og einlitinn~~ var þannig til búinn. Teknar voru þunnar einflögur og þar látnar í frídall allstóran, sem tók hvernig 5 þotta eða meira, síðan var þvægi (helst gömlu) helli í döllum, svo miklu að það haldi einflögurmar.

Að þú búinn var svo einhverjum strákerum fengið þetta ílát, til að selja það á hni ^{er} og ~~þvægi~~ ^{rugga} þú þar, hálfan eða allan ^{bíseinn} ~~daginn~~.

marga daga í rad,

HM ⁵⁰⁰, blandadur saman við löginu, ^þ að hann var þvægi-grænn orðinn að lit; var þetta kallað að gulla, og hafði ég m. a. þessa stúnum á hendi um langan tíma, þvægi fram á þú, að halda á "kverinu" í þvægi hendi þú og lera það.

HM Tannari

Veit ég ekki örskembilegri vinnu, tilgangslausar og sálar-myrtandi en þetta tveit: Sublit og kver landominum, enda var ég ógullega latur við hvortvegja og hata slík vinnubrögð ávallt síðan. Þú var ekki einum sörfinu niðu og síðan gullað dälitit í honum? þú hefði madau ekki verið þú og þvægi daga með að þú samilegar einlit. Og þú var verið að láta íþróskatan krakka þvægi í kverinu í 6-7 á og lera það utanbókar, og þvægi þannig á mis við mikla nauðynlega fræðelu? Subdalla eru nú allis komnir í stafi og kver all lögd á hilluna Sem betur fer.

Þetta salli. bratt! J. P.

Faðir minn gerði síð tvö skip, ymisd einn
 ríðaf fyrir sig, eða í félagi með aðrum.

Öll voru veiði-áhöldin heimaáminn, ef þess
 var kortur, svo sem, ferri, löðarlinnur, öngultaum-
 ar, stjóra-ferri, hákarlasökunir, (vödur) og önglar,
 vöðsteinar, sökku, seilavalar og snálar (úir
 hvalbeini), svo og önnur áhöld, er nokkð voru
 til veidiskapar, svo sem lifrar-ílát, skerinur,
 kláfar (til uppreiðslu á fiski) o.s. frv.

Löðarönglar voru víðanlega fengnir í verslunum
 (N° 7 til vertíðar, en N° 8 til vor- og haust-vertíðar)

Þegar minn voru dýgur ferri, vödur o.s. frv. var
 það gjört á þessa leit:

Fyrir þverar húsdýr, skerinur eða smiðjuddyr
 voru meglar tvær fjálar, einhvorumeginni við
 dýrustafinn, þriju gát voru á fjöllum þessum
 andspanis hverd áðru, gegnum gátin gerðu
 þeir árar úr tré, með járnkrök í enda hvers
 árs, en þeir (áramir) voru einn og lýnd S í
 lögun, þannig S, gerðu ásoðarnir inn í
 gátin á fjöllumunum, en lágnetti árinu var áfast.
 ur við fá og á milli fjálaranna; síðan var
 innri fjálin lónd og henni snúid eða sveifl.
 að til beggja handa, svo að áramir snúust
 þannig, að þegar sinn þráðurinn á ferinu
 var festur á ríðhvorn krök, kom snúður á.

Til þess að ljá fiskiröðurnar, sem vitanlega voru
 ætíð misjafnar, eftir því hvernig sjóvetrið var, verð
 ég að tilgreina fleiri en einu eða tvo röðna og
 skal þá byrja á því: Áð árið 1881 12. febrúar
 rérum við í súdda og hrárlagaveðri, austur undir
 Gjuklett. Brinn var smíkið falvert og lítilt ískyggi-
 legt; þegar við erum byggðir að taka löðina verð-
 ur einhverjum lítið í landsúturátt og segir sá him-
 sami: „Hvata hvíta er þetta í sjónum!“ Er hann
 að njúka svona hartarlega, eða setja í hartinda-
 kviku svona ógurlega?“

Allir litu upp og sáu að sjóinn var eins og
 samfeldur stór-brinnsvæði, líkastur jökla eða
 hartinda kviku, en af því að engin alda sást
 nema undan henni, virðist mönnum að hartinda

kvika gæti það ekki verið. „En hver fjandinn er það þá? Það nálgast öðfluga! — Það er hvorki meira né minna en hafis! sagði einhver. Flafis! hafis? Það er ómöglegt! Þú vilt er það hafis! Og hann þýtur áfram! Skerum í löðina og roium eins og mögulegt er, til lands!“

Þetta var gert og við sluppum með naumindum inn úr sundinu. Svo bar isinn öðfluga nær okkur að ekkert skip hefði getað ~~sigt~~ siglt undan honum. Vitánlega varð brimlaust með öllu, svo hægt var að fara að landi, þar sem skemst var, en isinn fór ekki að þvi, hann fór yfir allar fjörur, sker lön og ósa og stöðmendist ekki fyr en inn við sand, þar gerdi svo stóra hvönn að ómöglegt var að selja skip fram í fleiri daga, þvi isinn sem næstur var landi, lönadi ekki frá um leit og himn, sem í andum sjó var.

Finnan verðum bringardinnur er víðáttumikill skerja klari, sem nær frá Músarsundi og vestur í möts við Fress og Løtu og heita það Tröll-lundur.

Vestan til í Tröllendum var steinn nokkur, sem ymird var kallaður Tröllendasteinn eða Stóristein og velki isinn honum um koll ofan í lön, svo að hann hefur ekki rést síðan, eða e. m. k. ekki frá landi, eins og áður, en þessi steinn var oft allgott mið, sem sjundi, hve höft var í ymrum

örum á leiðunum.

Þell sker nauðsköf isinn, svo að ekkert sölva
blót, þari eða þangkló, sást á allum fjörumum
og varð þetta til þess að leiðir allar urðu miklu
varasaman vegna þess, að þá varð minni við
stadan fyrir brinnvöðunum en áður.

En isinn hafði það gótt í för með sér, að söl
og annar þarveggráður spratt óvenjulega vel vor-
ið eftir og reyndi það sig þá, að betra er að yrkja
fjöruna sem best, til þess að sölun sprætti.

Nú sprættu þau ekki, sennilega vegna þess að
mi eru mennu heftir að fara á sölva fjörum, en
það var alltíð áður.

Ísinn lá á hartu skerjunum um hann leystist
upp af rólbrót, um sumarmál.

Síðar um veturnum 26. mars var róið í burtinu
Hlefdi morkfiski stóðit alla vikuna („skota“) og mi
var dimt í lofti og rá þri alls ekkert til sjá-
ar. Þá var það að ég rá það, er ég hafði ofs heyrð
um áður, að gamlir fornenn hefðu lagt í vana
sinn, þegar ótryggt þátti með sjövedur: Fornadur
minn, Bjarni sál bróðir minn gekk niður í
sjávaranál, lagðist þar niður og lagði eyrat
við sandinn, stóð síðan upp og sagði:

„Það er svo mikið undirhljóð, að ég tel óvíst
að nokkurs gægn verði að rói mi í dag.“

Eigi að síður voru lódir börnar nitur að skipi, því hrundið fram og róit úd í myrkrinu, en er úd fyrir sundið kom, var komin ylgja nokkur af útsuðri, við fórum því í grynustu leitir milli sands og Hraunsmíps, eða austan til við í Bjarnarvörðuhölu.

Alltaf var ylgjan að aukast og ekki var lödin látin liggja lengur en 15-20 mínútur og þegar byrjað var „að taka inn löðina“ sást hvílfípsandi útsýnings kvikan, hannað úd við hafsbreininna eða sjöndeildarhringinn og fór hin geyst.

Fiskur var í hverju þámi, og tapadist mörq brandan vegna ákyrtarinnar í sjónum.

Þegar lúid var að taka, var komið ofsa rok, þar sem úd vorum var, ^{þó} ekki mikið af fellandi sjónum. Seql voru því sett upp það bráðasta og sigld með framseqli og fókku, en brátt varð rokið svo mikið að það varð að fella og vorum við þá komnir innundis sand, sem niðrið var ald eim brinsvadi og íferð með öllu.

Ekkekur skip náum við þó fara inn í sundinu, án þess að hyska neits við það, eða liggja til laga. Ekki leist formanni okkar þó á það að leggja á sundið án athugasemjar, jafnvel þó bidin gæti orðið til þess, að hvorki væri und að komast inn í sundinu

ni fara neitt annað, því Múrararund var
 enn ævra í slíkum ofra af rútavetri, við
 hinkrudum dælitit við og fór Bernhartur
 Jónsson í Keldukoti og Sigurður Eijólfsson
 á Kæðlastöðum nokkut á undan honum inn
 úr sundinu. Við áttum svo laqid, en metan
 við láguum þarna litla stund, ~~við~~ að „bræda-
 hann“, kom Ísleifur Þernhardsson að sundinu
 og svo nærri okkur, að hann gat kallað á
 við okkur. Hann var á manklötum 6 manna
 fari og með 2 seilar í eftirdragi. Hann
 spurdi hvort nokkurt lag væri að fá, en
 fékk ekki annað svar, vegna þess að það heyrdist
 ekki, en það, að faðir minn kallaði aftur en
 einu sinni til hans, all höstuglega. „Sleptu
 seilunum madur!“

Svo lögðum við á sundit, en þegar við vor-
 um komnir inn fyrir miðbotann, sjáum við
 að Ísleifur leggur á sundit; hvort ~~við~~ hann
 var með seilarnar eta ekki, gátum við ekki
 séð, en af því hvað illa honum gekk ~~með~~ röt-
 unum, fólki okkur líklegt að hann hefði
 seilarnar í eftirdragi.

Það bar jafn snemma við, að skip okkar
 krakadi niður, austan til í Snepilvásinu og
 Ísleifi barst á á miðbotanum, báta hans

kvöldi og menn komust á kjól, semilega
allir í fyrstu, en svo kvöldi bátum kvöld
eftir annað og ávallt verdu mennuðum, sem
á kjól komust að fækka, umr ekki voru eftir
nema tveir.

Vid ráðum farlar á skerinu og gátum ekki
við neitt náðit fyrir roki, þrátt fyrir þennan
sterka álandsvind, ^{Þá} létur bátur Ísleifs á sömu
slóðum, vegna þess, að lóðirnar hieldu honum
förtum, þar þar flæktur í báttum, mennina,
sjávarbotnum og þörungana, en hefti öðruvísi
verit um þar lúid, en að þar kemur ég síðar; hefti
bátum skolat inn á lóid og þá verit um
að bjarga einhverju meina en bjargað varit.

Slysið sáit úr landi og Sigurður gamli
Egjalpsson sem var kominn inn fyrir Skælu
eða jafnvel inn í Gap, að það einnig og annari
bráðlega við fram á sand; þegar þann fór út
hjá okkur vorum við að losna af Sneplinum.

Sigurði tókst að bjarga 2 mönnum, þeim
Ísleifi Yerkhardtssyni formanni og Guðmundi
Gerðssyni frá Egilsstöðum í Villingaholtshreppi.

Einu mátur flaut á árum inn á lóu, fyrir
auktan Sneplinum og var það födurbródir
Ísleifs, Vigfus Jónsson frá Hleplæk í Fljótshlíð,
þegar til hans náðist, var hann örendur

Hd

Hann hefdi mót i tveir áras og láff þannig
á þeim, að þær voru undir hendum hans, svo
að hann lá uppi loft á þeim, hefdi hann heft
þær undir brjóstinu, hefdi hann semnilega
haldit lífi.

Þinnir fjórir, sem druknuðu náðust ekki og ekki
man ég nafn þeirra, nema Kjartan Einarssonar
frá Utgörtum, 34 ára að aldri; hann var bróðir
Einarar sál. Einarssonar frá Bugum og rita i
Þarðhusum á Stokkseyri, einar hús mestu og
hefnarba fornamur, þar um mörg ár.

Um kvöldið lýndi og létti til með útsýnings
golu og klökkum i lofti; sújag skryðlegd veð-
ur og brimhróðinu wadalegur, eins og tífl
er i þerskonar veðrættu.

Var ekki fríttum að hróllur fer um mig, og
mi líka, er til sjáfar var litit i hálfróknun
um kveldið og hugað var til þers sem skedi
um daginn og það sett i samband við draum
nokkum, er manni einu dreyndi nokkum
nóttum áður.

Það var Gisla gamla Geirason (móðurbróðir minn)
sem dreyndi að hann þóttist vera ridur i
Stokkseyrar lendingu að velta við nokkum
hákörlum 4-5 og þótti honum flestir þeirra
synda frá landi og fara þannig úd úr höndunum.

á rei, að hann réði ekki nið þá, og er þeir voru komnir fram í Gap, þótti honum þeir fara upp á Gafskorvíð og kalla í land: „Lóng nótt! Lóng nótt! Lóng nótt!“ Þóttist hann þá ná í tvo þeirra og draga þá í land, en þriðji hákarlinn hljóp fram í sker aftur og tvauf hann honum og hinir hákarlarnir líka.

Þisli var einn af skipverjum Sigurðar á Koflastöðum, er bjargaði þeim tveim mönnum er bjargat varð og sagði hann þeim draumum er í skipi Sigurðar voru, meðan þeir voru á sjónum um morguninn, en mis og áðrum sagði hann frá þessu eftir að í land var komið, og sagði: „Ekki var hann lengi að koma fram, draumum, sem mig dreymdi í nótt (eða í fyrri nótt).“

Síðasta vetrardag þót var 1881 var ekki útlit fyrir að sjóvetur yrði næsta dag, (sumardaginn fyrsta) svo bæði ég og aðrir latir strák ar vorum farnir að hlakka til að nið fengjum að sofa út og njóta sumardags gletinnar í fullum máli og ef um mikið fyllivi yrði að ræða og þess var sammarlega von, ef að vanda líti. Þá var kóngsbenda dagurinn annan dag í sumri og þri fremur ástæða til að átla að menn létu ekki undir höfuð leggjast að drekka sem

mest á sumardaginn fyrsta, þri þát var svo þægilegt að liggja það ^{sva}ur sér á konungsána- daginn, enda voru þá barnadag helgidaga- rötvar.

Þegar menn vöknudu um nóttina kl. 2-3, en þá var hátt í sjó og flóðglerma í afdaningu, að þri er séð varð, fóru sumir að róa. Vit rérum úr Músarönd og lögðum lötina austan til: Gerðahölu eða vestur undir alubogannum og nokkur skip voru þar í kringum okkur.

Ég lagði lötina og gekk hún vel til, þegar búið var að leggja lötina, um kl. 4 var sálin að koma upp, bakvið eða norðan við Búrfell, og sáir þá vel að sjóvetrið mundi ekki verða langt, heldur væri austan rök í vændum; vit létum þá ekki liggja lengur en um 20 mínútur Fornaturinn, Bjarni sál bróðir minn, tók löt- ina, en ég sat á skorbitanum og krækti í fisk þann og innbyrkti, sem á lötina kom, en það var mi ekki iþja mikið, þri mit fengum 8 í hlud. Gerdi þá falsverðan austan strekking, sem jókst þri meir, sem á leið; varð þri oft að kalla til bakborðsmanna. „Betur á kak.“ og jafufram „Minna á skjör.“ Meðan lötin var tekin, hafði okkur boðið vestur um Beinasteig eða vestur yfir alla Holuna og rérum þá eða sigðum, (man

ekki hvort var) vestur á Stokkseyrar sund og komum í land nálægt kl. 7, settum skipið í mauskir og bárum firkim á skiftivöll, og gerðum að, sem ekki tók langan tíma, þar sem firkur var svo tregur, að þvi þinnu gengum vit til bútar og fengum sett kaffi með sykruðum limumum, og þeir sem vildu, nægilega mikið af brennivini úd í kaffið, og sáð þá þegar á morgun að farit var að farast fjör og lif í þá. Sumir vonu þá jafnvel þarinn að senda öðrum smá glósur friunaryrði og skæling, eins og nokkur konar undirbúnings stef, að þvi sem þeir höfðu hugsað sér að láta verða aðal efni orða og athafna um daginn og mi notaði formaturinn þekifarit, á meðan ekki var meira aðgjöt að kalla einn og einn háseta sinn á einbál við sig og fara hann til næstu vertídar.

Því formaturinn emráðinn í þvi að fara hásetann, sagði hann. „Heldurðu N. N. minn að þú hugsir til að breyta nokkud um skipsum næsta vetur?“ Eða: „Það hefir mi farit vel á með okkur í vetur N. N. minn. Athli mér sé ekki óhætt að telja þig með hinum piltunum, þeim sem ég annars vil hafa hjá mér næsta vetur?“

Oftast var svarit jaflandi. Einstöku háseti, sem armáðhvarf var áanagður með hvernig formatumum firkadi og hafði þú augastað á öðru skiporinni og var þú jafnvel búin að ráða sig; eða hafði eitthvað allt í brösum við formann sinn. Eða aðra háseta hans og var þú einráðinniað vera ekki í þessu skiporinni framvegis - að hann þú sagði: „Ker eg hefi hugað mér að breyta um í þetta sinn“ og taldi þú fram ástæður sínar fyrir þú, eða hann sagði bláttáfram og hirsurslaust. „Eg bjóst við að þú mundir inni að þessu eitthvað fyrri en mí, og hefi þú ráðið mig annarstadar“

Litu þú þú ymsir óþans í ljós hvað þeim þótti að og urðu þú stundum ómjúkir á mannum, en sjaldan svo að úr þú yrðu áflog eða skammir milli formanns og háseta, þú formatur gaf sig þú frá frekara viðtali við hásetann, ef hann sá að honum var alvara, og að ekki var til meins að eiga fleiri orð við hann um málið, enda áttu þú oftast þú hásetar hlud að máli sem miklir þóttu fyrir sér, en óvenjulegt mjög, að formennu gengju eftir meinum manni.

Háseta þú sem formatur veldi ekki hafa líf hann afskipa lausa og kalladi þú ekki á neitt viðtal við sig, eða faladi þú.

Þetta fundi hárðam. þetta og var þá
 þeim að leita fyrir sér annarstadar, eða aðrir
 að fara hann.

Alld kom þá þetta á dagþrá meðal manna
 sitar um daginn, ef svo bar undir að þeir
 áttu tal saman eftir „sumardagsveislunni“ og
 voru orðnir farari um að láta hugseminn sinn
 í ljós en fyrir um daginn, en þá var líka,
 veisluþjaldin ofl orðin almenn og cerit háver
 hjá sumum.

Klukkan tvö eða þrjú um þil, voru allir kall-
 stír inn í skemmu eða sjóbut til máltíðar.
 Sumardagsveislunnar.

Var hin vitast í þri fölgir að borin voru fram
 mjólkurtrög, með kakkykkum grjóna vellinq
 með miklu af risinum i, með nægri mjólk
 til útalats og kanel.

Sumstadar var feis sautakjösrúpa borin
 fram í troqum, og hvort sem var, þá var
 nóg af skonnaki, hagldabrandi eða kexi, bor-
 it með á diskum.

Spennir voru hafdir til að eða grautinn með
 eða rúpunna og vitast voru hafdir borðhrifa
 og gafflar. Alld þris eða fjórir saman úr
 hvenju troqi og kom þeim vel saman á með
an!

Sjaldan var ~~það~~ kjölmatur t.d. steik eða hangikjöt í veislum þessum, en ávallt fylgdi nóg kaffi og þvi meina brennivín og lummur strax á eftir, og síðan ald þetta smald og eins og hver vildi kafa um miðaftansleytið, eða síðar um kvöldið, en þá var mi orðið „glatt á hjalla“ víðast hvor, og litill fridur til rólegra athugana eða umræðna.

Þennan dag, máske meðfram vegna kóngsbarnadagsins sem í hönd fór, var óvenjulega mikið drukkið og ætla ég að regja þér frá veim atburðum sem gerðust þá um daginn, sem sýna ófúlitinn líf á þvi hvernig umhorfs var og hvað við þor slíka daga.

Viðfus í Stokkseyrnareli var eins og margir fleiri á þeim tímum, hneigður fyrir vin og akafluga ertum og sleitum við aðra, eð á honum sást; hann var verkilmennti en fjörugur og vandi vel hvað sem hann átti við; aldrei ávæddi hann að fara í áflog og líf heldur berja sig til blóts, en að vera hönd fyrir höfuð sér. Flin eina vörn sem hann hafði undir þeim kringumstæðum, var að erta og skamma málstöðu manni sínu sem mest og hann var vel ondheppinn og

fyndirum í þeim skömnum sínum. Kanni
 Vigfús í kasti við einhverum á þessum hátti
 og það þótt miklu meiri væri fyrir sér en
 hann, bar hann aftast sigur úr bytum.
 Skamminnar voru svo magnaðar, að festir
 vildu mikið við hann eiga og drögu sig
 þar í hli, enda var Vigfúsi svo létt um
 þetta verk að hann var alltaf brosandí, en
 varð aldrei veidur. Flann hafði hina ~~mest~~
 mestu nautu af þessu og lét sér á sama
 stunda þó hann yrði fyrir hnyaski, eða
 jafnvel meitslum; hann lét aðeins þar hart-
 eri orð og ertrismeyri úti, eftir en áður.

Vigfús hafði nót með manni einum, áður
 fyrri er Guðni hér og kalladur var Svartí-
 Guðni, og hafði þeim komið midur vel sam-
 an. Svartí-Guðni var austan úr Flóttum
 eða Þykkvabæ, feikna beljaki að vexti, háir og
 hertabreitur, vikingur til vinnu, ef hann vildi,
 en látur mjög og sérklifin; hann var af-
 skipta laus maður um aðra, en ef á hann
 var leitast gat hann orðið þurigur í skauti
 og það jafnvel svo að hann sást ekki fyrir
 um meitt, kom þá á hann eði mikið, svo
 hann vissi ekki hvað hann gerði. Flann
 var svartur: kafladinn í framan, brúna

fungur og blóðinnur i andliti, hand-
stór og skankalangur og mjög stíður i
hreyfingum. Við vin var hann áður legur
útlits og menn voru á mjög að eiga
meitt illt tilstandandi við hann. Hann var
þegjandalegur mjög og þungbúinn á svip
og líkari frálki en manni.

Éli néri Guðni þarna einhverstaðar i Skotks.
eyrarchverfnum þennan vetur, og höfðu þeir
ekki sést i mörg ár, hann og Vigfus, sem
mi þótti þera vel i veidi að heilsa upp á „gaml-
an felaga“ sinn og skipverja og það leit ekki
á löngu að Vigfus fór að áreiða hann. Guðni
færðist undan, sagði ekki meitt og leit sem hann
heyrði ekki ertris og áfriunar orð Vigfusar, sem
elki hann á röndum hverd sem hann fór.

Safnadið þá utan um þá miður og margonum
og hló dætt að fyndni Vigfusar. Þetta var eftir
að ^{þeir} hvor um sig höfðu ákíð sumardagsveisluna
og endaði eltingarleikur Vigfusar með þeim að
Guðni komst inn i einhverja búðina, en
Vigfusi var ekki hleypst inn. Vigfus var á
höttunum fyrir utan og bið þess að Guðni
komi út; það drógt og tviðráðist þá manni
fjöldum.

Stakkrum tíma ritar um daginn höfði Guðni

komid út úr búðinni og ekki vitað að Vigfus sat um hann. Tók þá Vigfus til óspiltra málanna aftur og ertir Guðna enn meir en áður og varnadi honum að komast heim til sín. Vísu mér um tíma ekki hvað af þeim varð, en einhver gaf þess vit ákkur strákana að reis hafi til sveggja manna uppi í hlíð heidi, vera að ertast þar eða jafnvel að fljúgast á, en mi voru þeir horfnir.

Vid tókum ákkur þri til þri strákar og fórum upp á heidi, til að spjald um hvað þeir Guðni og Vigfus voru þar ekki einhverror- stadar og gerðum ráð fyrir að Vigfus mundi hjálpar þurfi, ef Guðni réðist á hann.

Þegar við komum upp á heidina, heyrðum við mannamál og runnum á hljóðið.

Lágu þeir Svartí-Guðni og Vigfus þar í land einni og voru að eigast við. Guðni hafði semsi hörfað undan Vigfusi þangað upp á heidina og álitid að hann ætli hvergi annarstadar fríð- arland fyrir honum en þar, enda veri lík- legt að þar mætti ganga svo frá Vigfusi, að ekki hefðu aðrir mikið af þri að regja.

Vigfus lag vitanlega undir Svarta-Guðna og lét mi döluna ^{ospand} ganga yfir hann, með

seringum og ertingum, en Guðni átti
sýnilega í fullu trú við hann og var mi
með stórum flátningshrif í munni sér, eins
og sidur var til, þegar menn voru að hál-
skera hvíti eta stóra og gamla saudi.

1451 Vigfus sprikkladi með höndum og fótum
eins og íþegar krakki í langa tregi og átti
því Guðni full í fangi með að leysa hertönnu
hnið á trefli þeim sem ^{Vigfus} Guðni hafði um hals-
inn, en að þeim hnið leysnum, var sýnilegt
hvað Svartu-Guðni cellatist fyrir sér, því hann
var jafnframt því, sem hann greiddi trefil-
drouslumia frá halsi Vigfusar, við og við að
gripa hendinni til hniðsins. Það var því
á stösta augnabliki, að við strákarnir kom-
um Vigfusi til hjálpar, með því að hlaupa
til þeirra þar sem þeir lágu, þarna í laub-
inni, og orqutum við svo að þeim, að fás
nokkuð kom á Svarta-Guðna í því bili sem
hann var að verða tilbúinn, til að þripa til
hniðsins og gera Vigfusi þau skil með hon-
um, er dugat hefdi til þess, að ekki þyrfti
hann oftar að benda um hals sér.

Eigi að sidur lid Vigfus daluna ganga,
sprikkladi állum öngum, broandi úl að
eyrum og hinn áneqðasti yfir þessari övenju.

legu sumardagsgleði sinni. Flvilik ákvæðis-
 ord! þeim er ekki und að lýsa. En hafi nokkrum
 mislíkað það eftir á, að við förum að blanda
 okkur inn í þessa „príval“ mál þeirra og
 þar með spilt áreignu þeirra og gleði, þá var
 það Vigfus.

Flit fyrsta sem við strákarnir höftumet
 að, var það að ná knipurum úr höndum
 Svarta-Gudna og tókst okkur það án þess
 að nein meital hlýttist af; veltum við svo
 Gudna ofan af Vigfusi, og láð hann svo lengi
 eftir þarna í lautinni, darður nið og af
 áreynslunni og hugarskríðinu, sagði ekki allt
 ord, en blis af máði og mikilli reiði.

Síðan tókum við Vigfus og bárum hann,
 þeir voru undir herðum hans og einn undir
 fötum, upp úr lautinni; þar langaði Vigfus
 til að stöðnast uppi í lauborðarminum
 og lita yfir vígvöllinn, þar sem Svarti-Gudni
 lag, særdur á rál og samriska af þui að hafa
 ekki verið handfljótari, en hann var, við að
 losa þrefilinn af hálsi Vigfusar, sem min
 rendi honum þórninn, með sarrandi skömm
 um og siguröpi miklu, yfir þui, þó hann vel
 hann hafði stadið sig í víðuveiginni.

Engra rétta umleitana urðum við varir

ritarmenn, milli þeirra Svarta-Guðna og Vig-
fusar, og munu þeir ekki hafa séð ritar
á efirni, þar Guðni dó árið eftir, sáðum
lífdaga. En ávallt var Vigfus bróðir,
ertinn og áleitinn, um hann dó 11 júní
1905, 70 ára að aldri